

Poština
pavšalirana.Uredništvo
in
upravnništvo
ista je
v Ljubljani
Breg št. 12.
Telefon 119.

AVTONOMIST

Glasiló „Združenja slovenskih avtonomistov“.

Izhaja vsak petek.

Celoletna na-
ročnina 50 — D
mesečna 5 — „
Inozemstvo
celoletno 100.
Posamezne
številke se ra-
čunijo po D 1 25
Inserati
se računajo:
pol str. 500 D,
manjši soraz-
merno. — Pri
malih oglaših
beseda 50 p.

Kaj hočemo? Lastno zakonodajo na lastnih tleh vzrastlega sloven-
skega ljudstva!

Fašizem v Italiji in pri nas.

Beseda »fašizem« prihaja od »fascio« (reci: fášio), kar pomeni »zveza«. Tako »zvezo« je ustanovil v Italiji Mussolini in s to svojo »zvezo« je prevzel tudi vlado v svo-
je roke.

Po vojni se je bil namreč v Ita-
liji silno razširil socializem in zlasti
komunizem. Posebno je narasel ko-
munizem. Glavni cilj komunizma pa
je bila po vsej Evropi uvedba dikta-
ture, to je neomejenega gospodstva
enega stanu nad vsemi drugimi sta-
novi po ruskem vzoru, kjer gospo-
duje mala peščica ljudi nad 100 mil-
ljoni vseh prebivalcev.

Nasproti želji italijanskih ko-
munistov po diktaturi je postavil
Mussolini zopet svoj željo po dikta-
turi nacjonalistov. On je zbral in
organiziral okoli sebe najprej bivše
vojake, katere je navduševal z og-
njeviti govori za »slavo in veli-
čino Italije«. Ker je užival izdatno
podporo italijanskih kapitalistov in
vlade same, je njegova organizacija
ali »zveza« v kratkem času silno na-
predovala. Ščasoma je napredovala
tako, da je mogel napraviti pred
dvema leti odločilen korak in se s
silo polastiti vlade. Kakor hitro pa
je imel v svojih rokah vladno moč,
je vpeljal po vsej Italiji diktaturo
fašizma ali diktaturo nacjonalistov
nasproti diktaturi komunistov.

V Italiji sta se borili torej dve
stranki za diktaturo, t. j. za neome-
jeno gospodstvo: komunisti in na-
cionalisti. Zmagali so nacionalisti.

Komunizem pa se ni širil po
vojni samo po Italiji, ampak se je
širil po ostalih evropskih deželah.
Proti pritisku komunistov pa se je
povsod pojavljal tudi odpor, kar je
čisto naravno, kajti vsak pritisk ro-
di protipritisk. Ponekod se je boj
med komunizmom in nacionalizmom
končal tako kakor v Italiji, namreč
z zmago nacionalistične diktature.
To se je zgodilo n. pr. v Španiji.

Tudi pri nas je tako. Tudi pri
nas je komunizem precej razširjen,
razširjen pa je tudi nacionalizem.
Eden kakor drugi hoče vpeljati dik-
taturó, t. j. neomejeno gospodstvo
svojega načela nad vso državo. In v
nedeljo pred binkoštni sta v Trbov-
ljah trčila oba principa skupaj in
rezultat je bil znani krvavi poboj.
Zanimivo pa je in velevažno, da boj
v Trbovljah ni končal ne z zmago
ene in ne z zmago druge stranke. To
se pravi z drugimi besedami: V Tr-
bovljah je obležal kot mrtvec na bo-
jišču med drugimi tudi princip dik-
tature in zmagal je princip zapadno-
evropske demokracije, ki vsako dik-
taturó in vsako nasilje odklanja, pa
naj prihaja nasilje od zgoraj ali pa
od spodaj!

Beseda »diktatura« prihaja od
latinske besede »diktator«, t. j. ne-
omejen oblastnik. Diktatura pa ne
pomenja le neomejenega gospo-
dstva ene same osebe nad vsemi dru-
gimi, ampak tudi neomejeno go-
spodstvo enega samega stanu ali
»razreda« (n. pr. delavcev) nad vse-
mi ostalimi. Diktator »diktira«, on
»narekuje« in zapoveduje, vse dru-
go pa mora molčati in se slepo po-
koriti.

Na tak način so vladali nekda
v Evropi razni cesarji in kralji. Pro-
ti takemu načinu vladanja pa so se
ljudje uprli in velika francoska re-
volucija je postavila načelo, naj
vlada celokupno ljudstvo (»demos«)
oziroma vsi državljani. Velja samo
to, kar odloči večina celokupnega
ljudstva. To je princip demokracije,
ki izključuje vsako neomejeno ob-
last in vsako diktaturo.

Dandanes imamo v modernih
državah nebroj šol. V dobro ureje-
nih državah zna vsak državljani pi-
sati in brati. Mi imamo nebroj ča-
sopisov. Pošta, telefon, telegraf, ra-
dio, železnice itd. omogočajo vsake-
mu državljanu, da sproti zasleduje

dnevne dogodke in si sam ustvarja
svoje sodbe o njih in na podlagi te
svoje sodbe tudi sam lahko odločuje
pri volitvah, kakor je njega volja,
ne pa, kakor bi mu komandirali dru-
gi. Kjer pa obstoje vse take napra-
ve, tam je diktatura izključena in
tam more vladati samo demokrati-
ja, t. j. vlada celokupnega ljudstva
in ne vlada ene osebe ali enega sta-
nu. In ker v Sloveniji vse take na-
prave v obilni meri obstoje, zato je
tudi v Sloveniji vsaka diktatura ne-
mogoča. Nemogoča je diktatura,
kakor si jo zamišljajo komunisti
(po ruskem vzoru), nemogoča pa je
tudi fašistovska (nacionalistična)
diktatura po laškem vzoru.

Diktatura je mogoča samo v
deželah, ki stoje na najnižji stopinji
splošne ljudske izobrazbe, oziroma
tam, kjer je izobrazba ljudstva ena-
ka ničli. V Rusiji je res velika kul-
tura, toda te kulture je deležnih le
nekaj tisoč ljudi, dočim na milijone
ruskih delavcev in kmetov ne zna
ne brati in ne pisati in zato tudi ne
more sodelovati na javnem življe-
nju. Analfabet (= človek, ki ne zna
ne brati in ne pisati), sploh nima
dragega interesa kakor da živi svo-
je telesno življenje: da pije in je, da
spi in se plodi. Vse drugo mu ni nič
mar. In če vlada v deželi taka vla-
da, ki ga pusti živeti, mu je vseeno,
ali vlada v deželi car ali pa Lenin.

Ravno tako je v Italiji. Tudi
tam je doma stara kultura, toda te
kulture je deležnih samo nekaj tisoč
ljudi, milijoni kmetov in delavcev
pa žive v največji bedi in nevedno-
sti. S takimi ljudmi lahko dela vsak,
kar hoče. Takim ljudem je vseeno,
kdo jih »vlada«. Oni žive kakor ži-
vali, katerim je tudi vseeno, če leže
v Tonetovem hlevu ali pa v Jožeto-
vem. Glavno je, da dobe svojo krmó.
Isto je v Španiji, isto v Rumuniji,
isto na Mažarskem, isto v Srbiji.

Cisto nekaj drugega pa vidimo
v Ameriki, na Angleškem, na Fran-
coskem in skopih v severoevropskih
in srednjeevropskih državah. To so
dežele šole in dežele visoke splošne
ljudske izobrazbe. Tam je razvito
časopisje in moderna občila so silno
razširjena. Zato se tam tudi vsak
človek zaveda, da je državljani in se
zaveda tudi svojih državljanskih
pravic. Zato pa je v teh deželah vsa-
ka diktatura izključena in nemo-
goča.

Med take dežele pa spada tudi
Slovenija. To neizpodbitno dejstvo
naj bi upoštevali vsi oni, ki jim roji
po glavah nesrečna misel diktature
v Sloveniji, bodisi ruske ali pa fa-
šistovske. Pri nas je mogoča samo
zmaga zapadno-evropske demokra-
tije. Pri nas bo vladalo celokupno
ljudstvo.

Iz naše organizacije.

POZDRAV IN DOLŽNOST.

(Piše Martin Vindiš, kmet v Leskovcu
v Halozah.)

(Dalje.)

Meščanski liberalci in klerika-
lec sta dolgo verižila s kmečko ne-
razsodnostjo. Eden je obljubljal
vse posvetne dobrote, drugi pa ne-
beški raj. Izkoriščala pa sta kmečko
ljudstvo oba. Delavec se je tega du-
ševnega suženjstva že pred leti
otresel, meščanski duševni suženj
pa je ostal še kmečki človek. De-
lavstvo se je v svoji socialno de-
mokratični stranki že z uspehom
upiralo kapitalističnemu izrablja-

nju. Danes je ta stranka pri nas
nesrečna, ker jo je vlada razbila na
tri in še več skupin, ki se medse-
bojno pobijajo, to pa ne po krivdi
delavstva samega, ampak po krivdi
voditeljev, ki so vsled pohlepnosti
svoje zapustili delavstvo, zbegano
in osleparjeno.

Dolžnost vseh slovenskih kme-
tov in delavcev je tedaj, ako se ho-
čejo iznebiti današnje zavožene po-
litike in gospodarske propasti, da
se strnejo v enotno kmečko-delav-
sko vrsto po načelih hrvaških kmeč-
kih republikancev, pod vodstvom
št. Radiča. Ta je dejal, da morata
biti kmet in delavec kakor dve šini

LISTEK.

53

Kmečki punt.

Hrvaško napisal Avgust Senoa.

XVIII.

Prišel je veliki teden, sveti mirni čas, ko
izmučeno telo Odrešenika počiva v hadnem,
kamenitem grobu, ko se krščansko ljudstvo
mirno in skesano sklanja nad odprtino črne
rakve, iz katere bo čez nekaj dni kakor zlata
golobica v sinje nebo poletelo posvečeno srce
božjega sina, ki z enako milostjo bije za pra-
vičnika in grešnika, ker iz tega srca izvira
prva in najvišja zapoved vsega sveta: — lju-
bezen. Veliki teden je, nebo je čisto, ko ribje
oko, zrak je topel in miren, samo nežno ga gi-
bljejo perotnice lastavice, znanilke spomladi;
potočki skakljajo veselo kakor razposajeni
otroci; žužki lezejo iz zemlje pogledat, ali je
že čas — gaj zeleni, cvet rdeči — in ljudje?
Ljudje klečijo ob božjem grobu, s sklonjenimi
glavami in skozi solze šepetajo božjemu sinu:
Bog Jezus, ali nisi odrešil tudi nas? Ali niso
tvoje svete rane premagale peklenske sile?

Velika sredi je. Na klečalniku v svoji spal-
nici kleči gospa Helena stiskajoč suhe, blede
roke in priklanjajoč svoje vilo lice pred razpe-
tim Bogom molí in joka, z ustnicami molí, v

srcu pa preklinja izvor svoje nesreče — Uršulo
Heningovo.

Velika sredi je, prijetno vreme, v kaštela-
novi koči pod Susjedom pa sedi gospod Ferko
Tahi. Oči mu bliskajo, lica mu žarijo, ker na
njegovih prsih sloni mlada, polna kastelanka.
Tudi njeno okroglo lice žari, njeno črno, pože-
ljivo oko plameni. Stokrat je Tahi poljubi, sto-
krat se Lolička nasmehne.

„Ali je tvoj mož vzel Zukaličev mlin?“
vpraša Tahi.

„Je,“ prikima kastelanka.

„In kmet se ni upiral?“

„Pač, gospod, toda Lolič ga je lopil po
glavi in zdaj se več ne upira,“ se je zasmejala
žena. „Toda ti, gospod, samo Loliču daješ, meni
pa nič. Ali jaz nisem nič vredna? Ha! Ha! Saj
menda veš, da sem več vredna ko gospa He-
lena. Daj, daj mi zlat,“ pri tem je iztegnila svojo
malo roko in sladko pogledala Taha. „glej, ju-
tri moram v Zagreb, kupiti svilenih trakov za
praznike, pa nimam niti groša. Lolič je skop,
vse zapira s ključem in se samo obregne vča-
sih: „Naj ti stari da, saj ne bo dal zastoni!“

„Dal bo stari, dušica,“ reče Tahi in položi
na malo ročico pet cekinov, „na, vzami in me
poljubi.“

„Ej,“ je zaklicala žena in cmoknila starca
na usta, „ali bom o praznikih imela lep nakit,
in vsem bom rekla, da je od tebe. Toda glej,

glej! Kakšno strašilo prihaja na konju?“ se je
zasmejala Lolička na glas in s prstom pokazala
skozi odprto okno. Duhovnik jaha na konju. Lep
konjič je; škoda, da ga ima stari plešec iz Pu-
šče.

„Bogme,“ škoda,“ pritrdi Tahi. „počakaj!
Šala bo! Na tega vražjega popa imam tako že
piko, ker me vedno toči. Pojdi za menoj!“

Na lepem konjičku je jahal suhoten stari
v črni obleki. Bil je župnik Anton Knežič iz
Pušče, namenjen v Zagreb po sveto olje. Sta-
rec je z vzdignjeno glavo brezskrbno gledal v
lepi svet, noge so se mu vleklo skoro po zemlji.
Naenkrat je stal pred njim trebušnik Lolič, da-
lje vzdaj pa sta stala gospod Tahi in Lolička.

„Dobro jutro, častiti gospod!“ je zakašljala
Lolič in prijel konja za uzdo. „kam jo mahate?“

„Pohvaljen bodi Jezus Kristus!“ je odgo-
voril duhovnik plaho. „v Zagreb grem po sveto
olje. Saj veste, da je jutri veliki četrtek.“

„Toda čemu Vam je konj?“ se je pošalil
kastelan. „saj veste, da so apostoli peš hodili po
svetu, sam božji sin pa je jahal na oslu. Ali ste
Vi kaj boljše?“

„Slab sem in star,“ je odvrnil župnik s tre-
petom.

„Ah, kaj? Mučite se, mučite! Čemu bo
popu konj? Dol, prečastiti prijatelj!“

Svečenik je zadržel in prijel konja za vrat,
toda Lolič je hitro priskočil in ga sunil v re-
bra, da je omahnil na tla.

na železni cesti, ki vodite k cilju sreče in svobode obeh teh dveh stanov.

Vsa posvetna in visoka cerkvena gospoda ne bo nikoli dopustila, da bi se delavno ljudstvo organiziralo v lastni stranki in bi prevzelo vladno v svoje roke. Delovno ljudstvo pa mora samo vstati iz sedanjega mrtvila in se organizirati v lastni nepremagljivi, miroljubni republikanski stranki, kakor so storili to hrvaški kmetje in delavci.

In še nekaj. Ob prihodnjih volitvah bodo razni gosposki politični demagogi zopet trdili, da so tudi oni republikanci. Seveda so — ob volitvah! Pri tem pa ti lažirepublikanci nas prave republikance preganjajo kot lovski psi divjačino.

Zakaj pravim lažirepublikanci? Pri nas v Halozah je veliko pravih republikancev, ki stojijo trdno kot morska skala. Mi pravi republikanci smo že stari republikanci, ki smo pri zadnjih volitvah zrušili tudi Novačanovo republikansko špekulacijo, kateri smo poprej že nasledili, toda jo še pravočasno spregledali, kam pes tace moli. Ustanovili smo lastno kmečko republikansko stranko in dobili smo v petih haloških župnijah skoro povsod večino, ponekod celo tričetrtinsko večino. Vse to pa brez vsakih materialnih sredstev.

Jaz, ki sem poglavito deloval v teh župnijah, sem bil preganjan, vezalo se me je, trpinčilo, kundačilo in zapiralo. Toda resna volja in po-

štena misel ste ostali zmagoviti. Vsi ubogi, ponižani in za svobodo trpečí Slovenci naj to sami z lastnimi možgani premislijo in se naj odločijo po treznem, lastnem preudarku.

Dolžnost vsakega zavednega, republikansko mislečega Slovenca je, da poskuša dobiti kar največ naročnikov za naš list in pridobivati nove pristaše kadarkoli in kjerkoli pride med ljudstvo rekoč: Prijatelj, ti si najbrže pošten človek — torej si tudi republikanec, to je, da ne daješ ne svoje glave ne svojega poštenja in žepa brez dovoljenja nikomur! Ako se hočeš rešiti današnjega nasilja, tedaj stopi v naš edino pravi tabor, v tabor slovenskih republikancev, da z združenimi močmi vržemo ob tla oligarhijo, ki nas izžema ter si ustvarimo narodno republikansko mislečo vladno. Samo takšna vlada, ki jo bo postavilo svobodoljubno kmečko-delavsko ljudstvo bo zmožna, da napravi red in izžge gnezda krivice in nasilja ter postavi na upravna mesta može, ki jim ljudstvo zaupa ter zapodi razne gosposke lizune, ki jih je postavil današnji režim po načelu, da ste sposobnost in ponos potrebna samo norcem in pesnikom.

Samo, ako bomo vztrajni, složni in zavedni, pride doba, ko bo dana slovenskemu delavnemu ljudstvu razsodba in odločitev v roke. Živela slovenska republika v okvirju velike federativne republike Jugoslavije!

Leskovec, dne 16. maja 1924.

Ali res rušimo — „enotno fronto“?

(Iz Štajerske.)

Naravno je, da si izbere vsaka stranka proti novemu nasprotniku posebno bojno geslo; z gornjim očitkom nastopa proti nam SLS, morda ni od škode, reči o tem še par besed.

Ne dvomim, da nas večina želi skupnega ali vsaj sporazumnega nastopa z SLS vse tja do — skupnega cilja; žal pa ona ne kaže za to prav nobene volje. Stvarno torej to obžalujemo, politično razumevamo in gremo svojo pot preko tega kot — dejstva, izvirajočega iz tolike strankarske zaljubljenosti, da svoje slepote sama le ne vidi: pravi SLS, da se briga za »sporazum« treh narodov, istočasno pa ubija vsakogar kar z loparjem, ki se njenemu diktatu brezpogojno pokoriti — ne more, dasi bi tak »sporazumček« moralno njen ugled silno povišal, praktično njej prav nič ne škodoval, stvari pa vsekakor — koristil. Sicer pa, preko dveh dejstev: SLS preponosna, naših naprednih glasov in naše aktivne podpore ob lanskem zmagi ne priznava in priznati noče. Kdo torej nam — utajenim in svobodnim — ubrani pravico, nastopiti za višjo idejo svojo lastno pot? Drugič: Enotna fronta je bila — po nazorih SLS. — že lani zru-

šena, ko je g. Radič dobil dva slovenska mandata, krepek migljaj, ki ga je SLS v svojo škodo prezrla pri svojih ukrepih... Preko teh dejstev je vprašati: mar je vse to le uspeh demagogije in »nerazsodnosti mas«? Nikakor, saj tudi nihče tega ne verjame.

Politično je mesporno — in JDS med nami to sijajno dokazuje —, da ima bodočnost le tista stranka, ki korenini v narodovi duši, ki je, tako reči, le javni izraz onega neznanega ali nezvestnega, ki v njegovi duši že tli. Da je to republikanska misel, o tem se lahko prepriča danes vsakdo, vsepovsod, kdor se me boji — resnice. Usodna zmota je na slepo pisariti, češ, g. Prepeluh je vsega kriv. (Ali se vi, slovenski žurnalisti in politiki, res ne boste nikdar povzpeli do nekaj malo višjega stališča?) Saj je niti »rodil« ni, g. Prepeluh, to strašne misli; če se je zanj kot prvi zavzel, mu gre zahvala mas vseh, isto hotečih, in da si je o pravem času osvojil zdravo in pravo misel, ki je že danes last najširših narodovih slojev, za to mu gre kot eminentno političnemu delavcu — vsa čast in priznanje. Mi pa, kar nas je in brez ozira na to, koliko nas je, smo se

našli raztreseni širom domovine po vseh slojih ne poznavajoči se in ne vedoči drug za drugega. Republikanstvo in prava svoboda je sila, ki nas druži in dela tako, da nas je — vedno več. Ni vse dobro, kar je v ljudski duši; kar pa je zdravo in za narod dobro, to treba gojiti. Našemu narodu se očita (in to po lastnih) izdajicah vsebuje kakor kdaj koli od najhujših sovražnikov! »suženjstvo«. Mi to tajimo; kolikor pa je res, hočemo vse izzdreviti. Ni svoboden oni, ki se z geslom svobode da »slepiti« (n. pr. ljudstvo v Srbiji prej in zdaj), ni pa tudi že suženj oni, ki se in dokler se zaveda, da ga gnjava nasilje. Naš narod — čast mu, ker v tem je dokaz njegove kulturnosti! — hoče svobode; kar je vsled krutih prevar tekem stoletij zgubil, je le z upanje v lastno moč in vera, da doseže svobodo. To in ono mu hočemo dati, vzgajati ga k cilju najvišje

kulture. Republikanstvo nam ni fraza; simbol nam je in višek prave in popolne svobode. Le svobodni državljani gradi, suženj samo — zanika in podira, mi pa hočemo graditi svojo, našo skupno domovino. Zato smo republikanci mi, ki dihamo svobodno tudi pod najhujšim nasilstvom in hočemo vzgajati k svobodi vse, ki ne marajo biti hlapci na rodni zemlji. Kar hočemo, je plemenito, doseženo pa bo, ker hočemo, kajti pisano je, da vlada duh nad materijo. —

Kje ste, vzgojitelji slovenske bodočnosti? Kje ste, možje z usodnim pismom? Vrnili se bo hudi mož, pred vas bo stopil strog sodnik in potrkal na lonce: kar bo dalo počen glas, bo zavrženo med črepinje. Največje zaničevanje bi zaslužil, kdor bi iz svobodne volje hotel biti — hlapec.

To noče, ne sme in ne more biti! Slovenski učitelj.

Politika in zgodovina.

(Dalje.)

In ko se je v Vesničevem ministru obravnaval Markovičev ustavni načrt, je podal Anton Korošec (26. novembra, v »Slovencu« objavljen 27. novembra) sledeči predlog: Država mora biti edinstvena: ena ustava, eno državno ozemlje, eno državljanstvo z enotnimi državljanskimi pravicami, ena državna oblast, ki se očituje v zakonodaji ter upravi in sodnijski funkciji; država mora imeti eno obliko vladavine ter enega in istega nositelja državne oblasti; v mednarodnih, oziroma meddržavnih političnih ter carinsko-trgovskih odnosajih ima edino država pravico zastopstva in sklepanja pogodb; država je nositeljica oborožene sile ter je dolžna čuvati skupne koristi.

Korošev ustavni načrt je zahteval, da se poleg tega za vso državo enotno urede: 1. denar, državna posojila, monopoli, lastnina in uprava prometnih sredstev, ki so važna za vso državo, kakor železnice, plovstvo, pošta, telegraf, telefon; 2. občno državljsko in strokovno pravo (zemljiško, rudniško, pomorsko, trgovsko, obrtno, industrijsko, menično, bančno, kreditno), civilno-pravdni, izvršilni, konkurzni red, kazensko pravo in kazensko-pravdni red; 3. okvirna zakonodaja, ki se nanaša na stanovsko-pravne zadeve (kmetijske, obrtne, industrijske, trgovske, uradniške, delavske, odvetniške, notarske, zdravniške, inženirske), dalje glede razmerja države do cerkve, prosvete, zdravstva, socialne politike; 4. skupne finance (poleg dohodkov iz prevozne železnice in pošte, iz carine, monopolov in pristojbin itd. se uve-

de enotni progresivni dohodninski davek).

Parlament ima dve zbornici; senat je sestavljen iz stanovskih zastopnikov kmetijstva in delavstva, obrti, industrije in trgovine, cerkve, znanosti in umetnosti. Država se deli na avtonomne pokrajine, ki so po možnosti kulturno in gospodarsko enotna ozemlja ter se dele na okrožja in občine. Pokrajini načeluje predsednik z vlado, ki je najvišji izvrševalni organ pokrajinske samouprave in v vseh avtonomnih poslih odgovoren pokrajinski skupščini, glede poslov državne uprave, ki jih tudi vodi, pa je predsednik odgovoren ministrskemu svetu, a drugi člani pokrajinske vlade vsak svojemu pristojnemu ministru.

Posnetek. Združenje Slovencev in Hrvatov s Srbi dne 1. decembra 1918. leta se ni izvršilo po navodilih, ki jih je sprejel zagrebški »Narodni Svet«. Pri volitvah v konstituantno so slovenske stranke poudarjale enotnost države (izjema so bili komunisti, ki so zagovarjali politični program po ruskem boljševiškem vzorcu, a se nedoločno izražali o federaciji), pri čemer so se »samostojni kmetje«, »narodni socialisti« in »ljudska stranka« izjavljali za združenje slovenskega ozemlja v samostojno (avtonomno) pokrajino. Glede državne oblike so poudarjali republikansko načelo komunisti in socialni demokratje, drugi so bili monarhisti, do čim je »slovenska ljudska stranka« o tem vprašanju molčala, dasi se je ob preobratu izrekla za republiko, njen načelnik Anton Korošec pa je bil osebno monarhist.

(Dalje prih.)

Ali sem že poslal — naročnino?

„Sem, žena! Glej, kakšen konjiček!“ se je zakrohotal kastelan. Žena je prihitela, po možko zajahala konja in ga pognala po trati kraj ceste. Konjič je besno poskakoval, žena pa ga je besno stiskala in zvijajoč se od smeha klicala: „Hop, konjiček, hop! Ni na tebi pop!“ Stari župnik pa se je vzdignil, stal s sklenjenimi rokami ob strani in opazoval divjo ženo.

„Prosim, vrnite mi konja,“ je prosil župnik, „ne mučite uboge živali.“

„Kaj še!“ je rekla Lolička in se ustavila pred starcem, „ta konjiček mi ugaja, ta bo moj! Hop, konjiček, hop! Ni na tebi pop! Brusi, stari, pete!“

„Ali ste brez duše?“ je vprašal stari, „ali ste razbojnik, da mi na cesti jemljete, kar je moje? Ali se ne bojite Boga?“

„Zakaj?“ se je skozi bele zobe zasmejala žena; „kje stoji v svetem pismu, da moraš imeti konja? Ali sem prav povedala, milostni gospod,“ se je obrnila k Tahi, ki se je bil med tem približal in je župnika porogljivo opazoval.

„Prav! Prav! Maži svoje parklje s svetim oljem, mogoče boš dobil krila,“ ga zavrne Tahi.

„Veste kaj, župnik?“ se pošali Lolička, „jaz ne potrebujem konja, na Susjedu jih je dovolj. Toda treba mi denarja za velikonočne kolače. Koliko mi date za mojega konja?“

„Jaz da naj kupim nazaj svojega konja?“ je izbulil Knežič oči.

„Druge pomoči ni,“ je pripomnil Tahi. „Žena ima svojo glavo, potegni možnjo, saj vem, da je polna.“

Z drhtečo roko je posegel stari v svoja nedra in privlekel svileno vrečico s petimi tolarji, jo dal besni ženi in rekel:

„Na, vzami, Belijalova hči! To je vse moje siromaštvo, ki sem si ga prihranil za praznike.“

„Mošnja je mršava, kakor ti sam,“ se je porogala Lolička in skočila s konja, „naj te vrag odnese. Toda če ni svinec? Ali so pravi tolarji? Cin! Cin! Cin! So! Za kolače bo dovolj.“

Starec je zaskrbljen zajahal konja in krenil proti Zagrebu, Tahi, kastelan in njegova žena pa so klicali za njimi:

„Hop, hop, hop! Prazen jaha pop!“

V tem pa je k gospodarju pristopil Peter Bošnjak in rekel:

„Milostni gospod! Stubičani se upirajo, nočejo oddati ključev od svojih kleti.“

„Bomo videli,“ vzdigne Tahi glavo, „ali me bodo ti psi poslušali. Peter, vstajenje bomo praznovali na Stubiču.“

Prišel je velikonočni dan, praznik žrtve odkletve, vstajenje sinu božjega, vstajenje vse narave. Po bregovih se razlega jasni glas zvonov cerkve v Gornji Stubici, ki stoji na trgu sredi mesta pod trdnim stubiškim gradom. Med

mladim zelenjem se belijo obleke hrvaškega naroda, žarijo rdeče rute in svetle koralde. Staro in mlado, moški in ženske hitijo v cerkev, iz katere se razlegajo veseli klici.

Ali so res veseli? Ogromne orglje ne donijo kakor nebeška muzika, ampak kakor strašna nevilhta, medeni zvonec ne zveni kakor angeljski glas, ampak kakor da klenka mrliču. Po končani božji službi, tako je zapovedal Tahi, se naj zberejo vsi hišni gospodarji in naj oddajo ključke svojih zidanic. Susjed in Brdovec sta že oplenjena, sedaj je prišla vrsta na Stubico. Upravitelj Grdak pravi, naj ne dajo ključev, Tahi pa pravi, da bo ob glavo, kdor ključa ne bo izročil. Stubičan je trd, glavo vzdigne in pravi: Ne dam! Tudi Tahi je trd, sedi na svojem gradu, vzdigne glavo in pravi: Moraš! Množica ljudstva se je zbrala, možaki gledajo mračno pred se, žene pa molijo, vzdihujejo in jokajo. V kotu kleči pri stari materi tudi Matija Gubec. Počasi je izzvenela zadnja „Aleluja!“ — duhovnik blagoslovi narod, orglje umolknejo. Končana je služba božja, ljudje pa so ostali na kolenih in se niti ne premaknejo iz cerkve. Pred cerkvijo sedi na konju Tahi, nestrpno čaka in si ruje brke. Konj se nemirno prestopice, Tahi nemirno bije srce. Na trgu se je postavila četa štajerskih mušketirjev iz Štatenberga z nabitimi puškami.

(Dalje prihodnjič.)

Dnevne vesti.

Priprave. Pred dvema leti so slavili v Ljubljani vsesokolski zlet. Sokolov se je nabralo nekaj tisoč iz vseh slovenskih dežel. Priredili so takrat veliko javno telovadbo na nalašč v ta namen zgrajenem telovadišču, obedovali in večerjali so tuji gostje javno na raznih ljubljanskih prostorih, gostilne in kavarne so bile odprte celo noč, godbe so svirale vsepovsod, nastopilo je skoro vse vojaštvo in celo kralj sam naj bi bil dal prireditvi s svojim obiskom poseben pomen in sijaj. Z eno besedo, v Ljubljani je vladal takrat velikanski »rumel«. Vse je pilo in pelo in »živijo« in »zdravo« kričalo cela dva dni in se navduševalo za »slovanstvo«. Za slovanstvo? Pametni ljudje, ki so se tiste dni odstranili iz Ljubljane, da so uživali svoj božji mir, so bili namreč nekoliko drugih misli. Pametni ljudje so rekli takrat: **To so priprave! Bližale so se namreč takrat občinske volitve v Ljubljani in pa državno-zborske volitve.** Obojih volitev pa so se naši »jugoslaveni« (po domače centralisti) silno bali, ker so vedeli, da ne bodo dobili dovolj glasov niti za en sam mandat — kar se je pozneje tudi skoro izpolnilo. V svojem strahu pa so rekli: **Napravimo veliko veselico, ki bo ljudi navdušila in jih s svojim zunanjim bleskom kar omamila!** Naj stane veselica magari milijone, mi moramo ljudi navdušiti, jih takorekoč opijaniti in z bleskom svoje zunanje moči omamiti, pa bodo volili nas! Tako so ti gospodje računali takrat in so zapokali debele denarje na vsesokolsko veselico. **Tako računajo ti gospodje še danes. Tudi danes gospodje dobro vedo, da se bližajo državno-zborske volitve in nad vse radi bi razpustili ljubljanski občinski svet, če bi le količkaj upali, da bi dobili večino volilcev na svojo stran.** Ker se pa zavedajo, da jih danes nihče več ne mara, so se poslužili starega sredstva, da vzbujajo umetno »narodno navdušenje«. Zato in samo zato so priredili na binkošti velik sokolski »halo« na ljubljanskem trgu Tabor (ki pa ni bil nikak »halo«) in zato in samo zato so začeli pošiljati z revolverji oborožene mlade fante v razne kraje na deželi, da bi ustvarili »narodne mučenike« in na račun »narodnega mučeništva« prilezli zopet do kakšnih mandatov. **To je pravo politično ozadje žalostnih dogodkov v Trbovljah.** Kdor pa to ozadje vidi in spozna, ta na ta lim ne bo nasedel, ampak bo ostal miren in hladen in se bo pridružil mirnim in hladnim republikancem, ki jih take sorte »teatri« prav nič ne begajo. Republikanci smo in bomo ostali kljub vsem paradam in narodnim veselicam in bomo na dan volitev glasovali tako, kakor nam narekuje pamet in ne tako, kakor bi nam rad komandiral revolver.

Za smeh in kratek čas. V Prekmurju izdaja poslanec SLS g. Klekl svoj časopis »Novine«. Ta prekmurški list je svojim bralcem prinesel naslednjo vest: »Radić se pogoda z Prepeluhom. Što je Prepeluh? Socialni demokrat, štere stranke list grozovite nesramnosti piše proti Bogi, oltarskomi Svestvi, pač proti veri. Toga Prepeluha stranka je glasala v Belgradi za centralizem, za té terhe, šteri nas mučijo te, gda je Radić ne šteo priti v Belgrad, da pomaga pravoči do zmage, naj si je vilo zidao. Politika njemi je nosila. Zdaj sta se združila, ka razbije-ta na Slovenskom našo krščansko slovensko stranko i ka Slovence podvržeta Horvatom. List njidva je »Autonomist« pa »Murska Straža«. Mi odgovorimo, ka meščemo biti hlapci Radićovih Horvatom ravno tak ne, kak smo mej štelj biti radikalnih i demokratskih Srbov. Mi Slovenci Slovenski orsag želemo v Jugoslaviji i se bomo proti vsakomi tüdi borili za njega v mejah zakona. Prepeluh bi rad bio poslanec, zato razdira Slovenijo.« — G. Klekl! Kaj mislite, da Vašega lista izven Prekmurja nihče ne bere, da se drznete pisati takšne laži? Te so tako

debele, da se bodo pametni ljudje na glas smejali!

Novi veliki župani. Za novega velikega župana v Ljubljani je imenovan dr. Vilko Baltić, v Mariboru pa dr. Pirkmajer. Kokoši bodo nelsa jajca kakor prej.

Oborožena Ljubljana. Odkar so orjunaši nastopili v Ljubljani s surovo silo, se je število revolverjev in pistol v Ljubljani silno pomnožilo. Danes je cela Ljubljana oborožena in po okoliških hribih, kamor se hodiho Ljubljanceve vežbat v streljanju, poka ob popoldnevih kakor v turški vojski ali pa na kmetih in v mestih ob petkih. To je jako dobro znamenje za Ljubljance, da imajo sami revolverje, ker se bodo vendar enkrat prepričali, da je z revolverjem silno težko zadeti na 10 korakov daljave velika večna vrata in zato jih bo tudi strah pred revolverji nekoliko minil. Posebno mnogo blaga je prodala znana fabrika v Steyru. To povemo lahko zato, ker leži ta fabrika v Avstriji in ji torej naša davčna oblast ne more do živga.

Zastava. Prijatelj lista nam poroča: Te dni sem bral v raznih listih, da so orjunaši v Trbovljah ba-je zato in šele takrat začeli streljati, ko jim je neki rudar zlomil njihovo narodno zastavo. Modro-belo-rdeče barve so bile torej takrat nekaj svetega, in oskrumba te svetinje je kričala po maščevanju. Tako je bilo v nedeljo pred binkošti. Na binkoštno nedeljo pa sem šel po neki ljubljanski ulici, po kateri se je premikal sokolski sprevod. Jaz sem šel po ulici po sprevodu. Pa zagledam na tleh malo modro-belo-rdečo zastavico, kakor jih kupujejo narodne dame otrokom, da pozdravljajo slavnostne sprevodnike. Ta zastavica je ležala na hodniku in ljudje so mirno hodili po njej. Nihče, pa prav nihče se ni sklonil, da bi bil rešil narodno svetinjo. Tudi dva sokola v kroju sta prišla po hodniku in tudi ta dva sta mirno capljala preko ali po narodni svetinji in je nista pobrala in poljubila. Jaz pa sem si mislil: Kakšni čudni ljudje so to! Enkrat ubijajo ljudi kot zajce zaradi resnične ali izmišljene oskrumbe narodne svetinje, teden pozneje pa sami po njej capljajo! Koliko je vredna taka svetinja? In koliko so vredni ljudje, ki tako delajo? Pa sem rekel: Vrag naj vzame vse skup pa sem šel svojo pot.

Poslanske dnevniice. Hrvaški listi poročajo, da bodo dobivali dnevniice samo tisti poslanci, ki so člani finančnega odbora.

Narodna društva. Na Angleškem žive Angleži. Posebno mnogo je Angležev v Londonu. Angleži v Londonu imajo silno mnogo društev in klubov. Nimajo pa niti enega »narodnega« angleškega društva ali »narodnega« kluba, ker je za Angleže samoposebi umevno, da je vsako angleško društvo »narodno«. — Na Francoskem žive Francozi. Posebno mnogo Francozov živi v Parizu. Francozi v Parizu imajo silno mnogo društev in klubov. Nimajo pa niti enega »narodnega« francoskega društva ali »narodnega« kluba, ker je za Francoze samoposebi umevno, da je vsako francosko društvo »narodno«. — V Sloveniji žive Slovenci. Posebno mnogo je Slovencev v Ljubljani. Slovenci v Ljubljani imajo silno mnogo društev in klubov. Toda vsa ta društva in klubi so »narodna« in »narodni«, kakor da bi ne bilo samoposebi umevno, da slovenska društva sploh drugačena biti ne morejo, kakor »narodna«! Za Angleže, Francoze itd. je res že skrajni čas, da si naroče za London, Pariz itd. vsaj po enega Slovence za učitelja narodnosti, da ne bodo capljali 500 let za nami.

Med ženskami. Ko se je bilo širom cele Slovenije razvedelo, kaj se je dogodilo v Trbovljah, in zlasti, na kako sramoten način so ubili rudarja Fakina, so se zgražali nad takim zverinstvom vsi dostojni ljudje. Znanih nam je pa več slučajev, da so rekle nekatere ženske pri tej pri-

liki: »Z vsemi naj bi tako naredili! Še premalo so ga mučili!« — Z zadovoljstvom ugotavljamo, da se do take surovosti in brezsrčnosti ni spozabila nobena kmečka in nobena delavska ženska. Ta sramota je bila prihranjena »inteligentnim« ženskam! Je že res, kar pravi pregovor: »Kar hudič ne more, pa baba pomore.«

Bojkot. Boykot (reci: bojkot) se je pisal neki zatiralec kmetov in delavcev na Irskem. Ta človek je kmete in kmečke delavce tako drl, da so ti sklenili v času žetve, da nihče več ne pojde k njemu na delo. Svojo besedo so kmetje držali več mesecev. — Od tedaj naprej imenujemo sklep gotovih ljudi, ki pravijo, da se bodo tega ali onega človeka ogibali, ali pa da ne bodo več pri njem kupovali itd. »bojkot«. Tak »bojkot« so proglasili rudarji v Trbovljah in okolici nad vsemi trgovci in krčmarji, ki podpirajo slovenske fašiste raznih vrst. Kakor izvemo, izvajajo trboveljski rudarji ta svoj sklep z vso doslednostjo. Oni pravijo: »Za kogar delaš in za kogar živijo vpiješ, ta te naj pa redi!« — Z druge strani nam poročajo, da nameravajo izpeljati take vrste »bojkot« sploh proti vsem trgovcem, obrtnikom itd., ki podpirajo belgrajske centraliste in časopisje, ki dela za centralizem. Mi smo večkrat opozorili svoje somišljenike, naj se zavedajo tiste moči, ki jo imajo njihovi čeprav skromni krajecarji! Kupujte pred vsem pri trgovcih in naročajte razne izdelke pri obrtnikih, ki imajo naročenega »Avtonomista« ali pa »Mursko Stražo« in ki v enem teh listov inserirajo (oglašajo)! Tak ti trgovci in obrtniki podpirajo nas, podpirajmo torej tudi mi njih s svojimi naročili! Kdor pa nosi svoj denar centralistom, naj ga centralisti tudi reče! Svoj k svojim!

Občinski svet ljubljanski je vlada te dni razpustila. Pravijo, da na zahtevo oberdemokratskega dr. Žerjava. — Če je to res, želimo dr. Žerjavu še jako dolgo življenje, kajti pod njegovim spretnim političnim vodstvom naših centralistov bo tudi Ljubljana kmalu republikanska. Če zmagamo v Ljubljani, bomo napravili iz hvaležnosti dr. Žerjava za velikega župana.

Odlično uradovanje. Na nedeljo pred binkošti je bilo ubitih ne-kje več ljudi. O tem dogodku nam poroča »očividec«: »Komaj so padli prvi streli in so se prevrnili prvi ljudje na tla, je takoj nastopila javna oblast in začela uradovati. Najprej so oblasti stopile k mrtvecem in jih varovale, da se jih ja nihče ne dotakne, dokler ne pride komisija. To je namreč predpisano v zakonu ali tako nekje. Ko je prišla komisija, so takoj napravili in napisali točen in z največjo vestnostjo in natančnostjo sestavljen »ogled na licu mesta«. Vse tako, kakor je zapisano v zakonu ali tam nekje. Potem so natančno ugotovili lego vsakega trupla, merili različne razdalje na milimeter natanko, pregledovali so rane spredaj in zadaj, pobrali so razno orožje in krogle in nože in sekire — vse, kakor je zapisano v zakonu ali tam nekje. Potem so jih prepeljali v mrtvašnico — mrtvece namreč, ne komisije —, kjer so zdravniki z najfinejšimi instrumenti še enkrat z največjo vestnostjo in

natančnostjo vse preiskali in premerili, kakor je to zapisano v zakonu ali tam nekje. Vse to so naredili, kakor nam poroča naš »očividec«. Na koncu pisma pa dostavlja ta naš očividec, da so na ta način preiskavali mrtvece nekje na — Angleškem, kjer so se kmečki fantje stepili med seboj do krvi. Mi bedaki smo pa mislili, da se je tako zgodilo nekje pri nas...

Ljubljanski državni pravdnik v Belgradu. Z ozirom na dogodke v Trbovljah je belgrajska vlada poklicala v Belgrad prvega državnega pravdnika iz Ljubljane. — Ali mislijo še tega zapreti v znano »glavnjačo«?

Važno za izseljence. Komisarijat za izseljence svari pred izseljevanjem v Meksiko, ker so tam dnevniki zaslužki jako nizki.

V Ameriki je umrl neki John Sivi in sicer v Cantonu, Ohio. Zapustil je okoli 636 dolarjev. Sorodniki naj se javijo za dedščino komisarijatu za izseljence v Zagrebu, Kamenita ulica 15.

Darovi za tiskovni sklad:

	Din
F. P., Ljubljana	100.—
Neimenovan, Ljubljana	100.—
H. Š.	50.—
O. D.	40.—
F. P. Z.	30.—
Osij. republ.	20.—
I. P.	10.—
F. Š.	30.—
F. K.	10.—
J. M.	10.—

Vsem požrtvovalnim darovalcem naša iskrena hvala. Upamo, da bodo naši ti odločni in zavedni naši somišljeniki še mnogo posnemovalcev. Kolikor močnejši bo list, toliko močnejša bo tudi naša misel.

Izborna zdravilo proti revmatizmu. Vsakemu je dobro znano, da je revmatizem najhujša in najbolj pogosta bolezen. Tisoče in tisoče ljudi se zdravi po raznih kopališčih ali to brez popolnega uspeha. Medtem pa se je v naši državi iznašlo zdravilo proti vsem vrstam revmatizma, katero je pokazalo neverjetne uspehe pri zdravljenju revmatizma. To je nadomestek Radio-Balsam dr. Rehle-ja. Radio-Balsam je poznan po celem svetu radi hitrega in lahkega zdravljenja revmatizma in mišic. Zdravilo se uporablja z masažo in je popolnoma neškodljivo proti vsem in ne potrebuje nikake diete. Dve do tri steklenice Radio-Balsam ozdravi tudi najstarejši revmatizem. Zdravilo se izdeluje v laboratoriju dr. Rahle-ja, Belgrad, Kosovska 43.

ILIRSKA POSOJILNICA

Ljubljana, Kralja Petra trg 8/1.

sprejema hranilne vloge po 8%.

Večje in stalne vloge do 12%.

Zlata ure

F. P. ZAJEC
optik
LJUBLJANA,
Štari trg 9.

Šelipalci
Očala

Kakor ti meni, tako jaz tebi.

Odkar smo doživeli »ujedinjenje«, to je tekom dobrih pet let, nam naši ljubi bratje po zamišljenem načrtu uničujejo temelje našega gospodarstva in naše kulture. Korak za korakom in s strašno gotovostjo in smotrnostjo. Še nekaj let tega in takega »ujedinjenja«, bo Slovenija obubožana gorska zemlja, ki bo lahko tekmovala v gospodarskem razevitu s Črno goro. In zopet par let, ko se bo moralo slovensko kulturno delo samo še skrivati po muzejih in knjižnicah. Saj je ideal vsakega pravega batinaša prepoved slovenščine sploh, in ideal vseh jugoslovanskih odpadnikov hlapčevanje prvih.

Vsaka belgrajska naredba pomenja škodljivo in sovražno dejanje napram nam, vsak gib belgrajskih uradnikov udarec v lice. To dokazujemo stalno ne z lastnimi trditvami, temveč z naredbami iz listov, kupljenih od belgrajskega režima. Ne mi, »Slovenski Narod« je pisal dne 15. februarja t. l., da je srbska vlada z odpravo jadranskega tarifa uničila slovenski transitni promet in s tem oškodovala Slovenijo za dobre pol milijarde letno, in ne mi, temveč isti »Slovenski Narod« in v istem hipu je zapisal, da srbski minister ni hotel poslušati jasnih in prepričevalnih dokazov strokovnjakov, temveč da je vztra-

jal na svojem brezumnem odloku. Zakaj je vztrajal, je jasno: minister je nacionalistični Srb in najvišji smoter njegov je, uničiti vse nesrbsko v državi.

Ali naj omenjamo preskrbo naših invalidov in drugih vojnih žrtev? Težke denarje izsiljuje Belgrad od Slovencev iz naslova njihove preskrbe, zato da jih dá potem — porodici ali k večjemu srbskim invalidom. Naenkrat si je izmislil srbski minister in odredil, da morajo sodišča prevzeti izplačevanje invalidskih pokojnin. Sodiščem pa ni dal za to niti osobja, niti navodil. Posledica je, da bo okoli šest milijonov kron denarja teh največjih revežev sedaj ob zaključku proračunskega leta **zapadlo in šlo v Belgrad nazaj.** Vsi vi invalidi, ki moledujete in prosjate za to, kar vam gre, vedite: Pokojnin za lansko

leto, kar jih še niste dobili, jih tudi ne dobite nikoli. Šest milijonov denarja sirot je zopet požrl Belgrad.

Če že priobči slovenski kupljeni list poročilo o kakih novi belgrajski nesramnosti, ki se ji ne more popolnoma izogniti, pristavi rad, da se k stvari še povrne. Zaradi lepšega! Zanimivo je, da se vendar ne povrne nikoli. Zakaj se »Slovenski Narod« ne »povrne« k jadranskemu tarifu južne železnice, ko je vendar železniški minister pristaš njegove stranke, zakaj tega ne stori »Jutro«? Seveda, če bi se povrnil, bi bilo to proti srbskim in za slovenske interese!

Slovenski narod je v trpljenju svetovne vojne dozorel za svobodo. Ni šlo zastoj preko njega tisto veliko krvavenje, in zastoj gledal, kako so se rušili različni prestoli, postavljeni po milosti božji. Ne nje-

govo avstrijsko hlapčevstvo temveč obljube, da mu donasa Jugoslavija svobodo, so ga dovedle, da se je podal v to državo s tolikim navdušenjem in zaupanjem.

Kje je danes ta zaupljivost, kam je šlo to navdušenje? Ali je v resnici moglo samo hujskanje napraviti, da se maje vera v našo državo v ljudeh?

Ničesar ne prikrivamo in tudi ne pripovedujemo nič novega, če povemo žalostno dejstvo: naše ljudstvo pričinja mrziti Srbe.

Kajti — samo pes odgovarja na udarce z bičem s prilizovanjem, samo suženj izkuša udarce omiliti in obenem gospodarja omehčati z ljubeznijo. Ni pa mogoče, da bi Slovenec ljubil tiste, ki ga hočejo uničiti in ki n. pr. radi tega hladnokrvno napravijo njegovi zemlji škode nad

pol milijarde na leto, in prav tako ni mogoče, da bi jih ne sovražili tisti invalidi in vsi drugi ljudje, ki so jih oropali njihovih pravic.

Po eni strani je to žalosten znak, slovansko prokletstvo, znak prav posebne politične nesposobnosti Srbov, ki si niso znali pridobiti prijateljstva niti enega soseda. Po drugi je pa vesel znak, da je naš narod izgubil svojo avstrijsko hlapčevsko naturo — tistih par demokratskih in radikalnih kupljenih izjem samo potrjuje pravilo. Slovenec hoče biti svoboden. Na udarce in na neprijaznosti pa bo odgovarjal s protiudarci, kakor ti meni, tako jaz tebi!

IZDAJA LJUBLJANSKA ORGANIZACIJA SLOVENSkih AVTONOMISTOV.

Odgovorni urednik Drago Brozovič. Tiskarna J. BLASNIKA NASL. v Ljubljani.

Nakup gozdov, desk, tramov in drv. Zaloge trboveljskega premoga in drv. Prodaja na debelo in drobno. - Plačljivo tudi na obroke.

DRUŽBA ILIRIJA
Ljubljana, Kralja Petra trg 8.
Telefon štev. 220.

K. Widmayer - Pri „Solncu“

za vodo. Priporočam: Raznovrstno perilo, svilnate in druge robce, šerpe. Manufakturno blago, oblečke, predpasnike. Vso opravo za novorojenčke, majo in nogavice domačega izdelka. Venčke in šopke za nveste in birmanke, kotre, abtahe (peče)! Na debelo primeren popust.

FR. SLOVNIK

LJUBLJANA, Stari trg 2.
priporoča po najnižjih cenah svojo zalogo izgotovljenih oblek in manufakture. Obleke po meri se točno izvršujejo.

Antikvarijat, knjigarna
HINKO SEVAR
Ljubljana, Stari trg 34

kupuje in prodaja različne knjige v vseh jezikih po ugodnih cenah.

THE REX CO
LJUBLJANA, GRADIŠČE 10.
Telefon štev. 268.
Najboljši pisalni, razmnoževalni in kopirni stroji.
VSE PISARNIŠKE POTREBŠČINE.

Naročajte in širite „AVTONOMISTA!“

Nove lepe slovenske knjige!

Ravnokar so izšle nove knjige:

Regina Povest G. Kellerja, poslovenil dr. Joža Glonar. Cena Din 5-

Občinsko dete

Srbska vaška povest, spisal Branislav Nušić. Poslovenil Cv. Golar. — Cena dinarjev 15 —.

Zeleni kader

Povest iz viharne dni našega narodnega osvobajanja. spisal Ivan Zorec. — Cena Din 14 —

Poštnina Din 1 —

Tiskali in založili

J. Blasnika nasl., Ljubljana Breg št. 12.

Vse knjige se lahko naroče po dopisnici.

Knjige so res lepe in za ljudstvo zelo primerne in zabavne.

Nadalje priporočamo politične študije prof. dr. Drag. Lončarja, ki so izšle v knjigi pod naslovom

„Politika in zgodovina“

Tudi ta knjiga je izšla v založbi tiskarne

J. Blasnika nasl., Ljubljana Breg št. 12.

Kdor se zanima za politična vprašanja in za boj za avtonomijo Slovenije, naj to knjigo bere!

Cena Din 30 —.

Franc Szantner

Ljubljana, Šelenburgova ul. 1

trgovina čevljev in specialna tvrdka za ortopedična in anatomska obuvanja

sprejema
vsa naročila po meri in popravila.

MERAKL

barve, mastila, lake, kit, emajle, kistove (čopiče) in zajamčeno čisti firneš najboljše kakovosti nudi

Medić-Zankl

družba z o. z.

Maribor, Ljubljana, Novi Sad,
podružnica. centrala. skladišče.

Tovarne:

Ljubljana - Medvode.

Prvorazredni moderni brzo-pisalni stroj

STOEWER-RECORD

Vrhunec fine mehanike.

Zastopstvo:

Ludovik Baraga

Ljubljana

Šelenburgova ulica št. 6. I./d.

Zadružna banka v Ljubljani

Brzjavi: Zadrubanka.

Aleksandrova cesta štev. 5.

Telefon štev. 367.

Vplačani kapital Din 3,000.000.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje

Trgovska banka d. d., Ljubljana

PODRUŽNICE:

Maribor, Novo mesto,
Rakek, Slovenjgradec,
Slovenska Bistrica

Dunajska cesta 4. (v lastni stavbi)

KAPITAL IN REZERVE DIN 18,300.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavi: Trgovska

Telefoni: 139, 140, 458

EKSPozITURE:

Konjice,
Meža-Dravogr.,